

Inhoud

Proloog	7		
Inleiding	10		
1. Wat is onderzoek?	24		
1.1 Onderzoek – waar hebben we het eigenlijk over?	25		
1.1.1 Definitie van onderzoek	25		
1.1.2 De taal van het onderzoek	26		
1.1.3 Hoe wordt er geschreven over onderzoek?	26		
1.1.4 Wat is onderzoek ons waard?	26		
1.1.5 Wat is de toegevoegde waarde van wetenschappelijk onderzoek?	27		
1.1.6 Wanneer doe je wetenschappelijk onderzoek?	27		
1.1.7 Wat betekent dit nu voor onderzoek van leerlingen?	28		
1.1.8 Praktijkgericht onderzoek	28		
1.2 Wat is goed wetenschappelijk onderzoek?	28		
1.2.1 Het antwoord op de vraag is zo ‘waar’ mogelijk	28		
1.2.2 De algemene spelregels kennen en in acht nemen	29		
1.2.3 Doelgericht en efficiënt werken	33		
1.3 Het keuzemenu onderzoek	41		
2. De brug van primair onderwijs naar vwo	46		
2.1 Onderzoekerservaring	47		
2.1.1 Ervaring met soorten onderzoek	47		
2.1.2 Ervaring met methoden van verzamelen van onderzoeksgegevens	48		
2.1.3 Verslaglegging en presentatie	48		
2.2 Aansluiten bij de beginsituatie als startpunt voor onderzoeksscholing	49		
2.2.1 De praktijk van het werkstuk	49		
2.2.2 Het werkstuk in het primair onderwijs	49		
2.2.3 Doelgericht literatuuronderzoek in het vwo	50		
2.3 De brug slaan van primair onderwijs naar vwo	53		
2.3.1 Voortbouwen op wat er is	53		
2.3.2 Let op de valkuil van eenzijdig inhoudsgerichte aandacht	54		
3. Een route van brugklas naar eindexamen vwo	58		
3.1 Vwo als opstap voor een wetenschappelijke opleiding	59		
3.1.1 Wat wordt verstaan onder wetenschappelijke vorming en opleiding?	59		
3.1.2 Onderzoekskunde in de eindexamenprogramma's	61		
3.2 De onderzoekskundige afstand tussen vwo en wetenschappelijk onderwijs overbruggen	64		
3.2.1 Bouwstenen voor een brug over de kloof	64		
3.2.2 Een route van brugklas naar profielwerkstuk	65		
3.3 Wenkend perspectief	73		
4. Het onderzoekswerkproces	76		
4.1 Het werkproces van fase 1: een onderzoeksplan en werkplan ontwikkelen	78		
4.1.1 Wat, waarom, hoe en wanneer	79		
4.1.2 Schema fase 1	84		
4.1.3 Toelichting op de verschillende activiteiten en producten van fase 1	86		
4.1.4 Toelichting op criteria en spelregels	94		
4.2 Het werkproces van fase 2: onderzoeksgegevens verzamelen	98		
4.2.1 Schema fase 2	98		
4.2.2 Toelichting op schema fase 2	100		
4.3 Het werkproces van fase 3: onderzoeksgegevens analyseren en conclusies beredeneren	101		
4.3.1 Schema fase 3	102		
4.3.2 Toelichting op schema fase 3	104		
4.4 Het werkproces van fase 4: de definitieve verslaglegging	106		
4.4.1 Schema fase 4	107		
4.4.2 Toelichting op het schema fase 4	108		
4.5 Faseoverstijgende wetenswaardigheden	112		
5. De rol van de docent bij het onderzoekswerkproces	116		
5.1 Docentrol en -houding bij leeronderzoeken	117		
5.2 Het voorbereiden van een onderzoekstaak	120		
5.2.1 Wat wordt het thema of onderwerp van onderzoek?	121		
5.2.2 Wat wordt het doel van het leerproces?	122		
5.2.3 Waar leg ik het zwaartepunt in de begeleiding van de leerlingen?	124		
5.2.4 Hoe introduceer ik de onderzoekstaak bij de leerlingen?	125		
5.3 De kunst van het begeleiden van de leerlingen tijdens het onderzoeksproces	128		
5.3.1 De grondtoon van doelgericht begeleiden	128		
5.3.2 De leerdoelen van het leeronderzoek als kernpunten van de begeleiding	128		
5.3.3 Feedback als vorm van begeleiding	129		
5.3.4 Vuistregels voor effectieve feedback bij het leren onderzoeken	132		
5.3.5 Valkuilen van feedback	134		
5.4 Feedback en de beslissing over de mate van docentsturing	134		
5.5 Leren(d) samenwerken	137		
6. Het leerrendement beoordelen	140		
6.1 Het beoordelen van het onderzoeksverslag	142		
6.1.1 Hoe stel je een goed beoordelingsmodel op?	143		
6.1.2 Generiek beoordelingsmodel onderzoeksverslag vwo	146		
6.2 Het leerproces beoordelen: ontwikkeling in houding en vakmanschap van de onderzoeker	156		
6.3 Ten slotte	160		
Epiloog	163		
De auteurs	175		
Lijst van figuren en tabellen	177		